

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ

DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

A B O N A M E N T U L :
 pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
 pentru Autorități Judecătorești }
 " " Magistrați } 350 Lei pe an
 " " Avocați }

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mărzescu 20
CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
 2 lei cuvântul
 Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
 numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
 Directorul și proprietarul revistei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AL. ULVINIANU

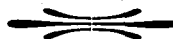
Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

Dr. VIRGIL. I. MĂNESCU

Doctor în drept, licențiat în filosofie
 adv. stagiar

S U M A R :

Despre judecată de Em. Pușcar u jud. preș.
 Jurisprudențe Civile.
 Jurisprudențe Comerciale.

Jurisprudențe Procedurale.
 Jurisprudențe penale.
 Jurisprudențe la diverse legi cu o notă de I. Mănescu.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Ori ce număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

Cărți apărute:

Traian Alexandrescu avocat, fost decan al baroului de Ilfov: *Gajurile Civile și Comerciale*. Problema validității lor din punct de vedere al condițiilor de formă și de fond. Indrumări și observațiuni practice pentru bănci, comercianți și creditori. Prețul 40 lei. Depozit la ziarul „Legea”, str. I. G. Duca 47, București și la principalele librării din Capitală.

Dr. T. Moisil. Avocat consilier Cluj: *Legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică*, adnotată și însoțită de numeroase jurisprudențe. Prețul. 160 lei.

Octavian Ionescu, Doctor i Laureat al Facultății de Drept din Paris. Obligația pe cale de voință unilaterală și ante-proiectul Codului Civil Român. Prețul 100 lei. Iași, Tipografia concesionară Alexandru A. Terek.

Pagini de Drept. Revistă trimestrială de jurisprudență și doctrină. Sibiu. Palatul Justiției.

Florian Vasiliu, Jude-Consilier la Trib. Sibiu: Bacșul în stadiul Juridic actual. Prețul 20 lei. Depozit la autor.

Dr. Louis Hausknecht, Avocat. Cernăuți: Die neue Strafgesetzgebung Rumäniens, Systematisch und übersichtlich dargestellt in deutschersprache.

Potrivit „Inștiințări” anterioare

A apărut

In editura proprie a autorului
**Noua procedură
penală română
„Curțile cu Jurați”**

art. 349—438

un Volum de peste 400 pagini comentate cu adnotări și tot felul de formulae de

Vasile M. Dimitriu

Consilier la Curte de Apel Timișoara.

Prețul unui exemplar 250 lei neto. Cartea se poate procura — contra cost — dela autor **Str. Gh. Lazar 4 Timișoara (cetate)** sau prin Decanatele Baroului sau șef. instanțele judecătorești la comandă, în pachete colective, contra ramburs.

Tipografia »ARDEALUL« Cluj Strada Memorandului No. 22.

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate : PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sarmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ; Filiale : Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

George Sofronie

Prof. la Univ. din Cluj.

Principiul Naționalităților în Tratatete de Pace din 1919—1920.

Frontierele României sunt intangibile.

(Premiată de ziarul „Universul”).

București 1936.

A apărut

Tratat
de
Drept Cambial

de **E. Cristoforeanu**
Doctor în drept dela Roma. Avocat

Vol. I. prețul 280

Vol. II. (ultimul) prețul 320

Comanda la „Curierul Judiciar” Str. Artei 5
București

A apărut

**Colecția de legi și
regulamente Tomul
XIII. partea I. pentru
anul 1935**

a Consiliului legistativ.

Despre judecată ¹⁾ (Art. 241-335 d.n noua pr. pen.)

Dispozițiuni generale. Legiuitorul a întrunit sub acest titlu normele de procedură comune judecătii tuturor instanțelor penale ordinare și bine a făcut, căci unificându-le, a usurat prin aceasta adoptarea unei modalități comune de judecată în fața acestei instanțe.

Citarea părților. 1. Dispozițiunea art. 291 alin. 2: „citațiile se emit și se înmânează conform dispozițiilor art. 88“, se referă în mod evident la citațiile emise și înmânate sub imperiul legii noi. Această dispozițiune nu se poate referi la o procedură valabil îndeplinită în timpul de aplicare a proced. pen. vechi, într'un proces în curs de judecată după 1 Ianuarie 1937, deoarece principiul că dispozițiunile de procedură sunt retroactive n'are aplicațiune în ce privește actele de procedură deja terminate în conformitate cu prevederile legii vechi. Și aceasta pentru motivul că procedura nouă retroactivează numai, însă nu și desființează actele de procedură desăvârșite sub imperiul legii vechi. Această soluțiune o indică de altfel în mod indiscutabil art. 666 pr. pen. nouă.

2. Art. 292 impune președinților de secție ai Tribunalului sau judecătorilor desemnați de președinți, îndatorirea în vederea pregătirii debaterilor procesului, ca înainte de emiterea citațiilor, să cheme pe inculpații deținuți — în cauza ce urmează a se judeca sau pentru orice altă cauză — și să-i întrebe — între altele — dacă au probe noi de propus. În caz afirmativ președintele dispune, în scopul accelerării judecătii penale, citarea martorilor propuși sau procurarea dosarelor ori actelor indicate de inculpat. Menționatele dispozițiuni sunt luate bineînțeles sub rezerva discuțiunii admisibilității acestor probe de către părți în fața instanței de judecată și a hotărârii acesteia de a admite sau respinge proba.

Tot citatul text de lege prin alin. 2 prevede că „prevenitul poate expune în scris sau verbal propunerile sale cel mai târziu cu 5 zile înainte de ziua de judecată“, demers pe care-l poate face inculpatul independent de invitarea președintelui prevăzută de alin. 1 al art. 292 și mai sus indicată, sau când președintele ar fi omis această invitare. (Omisiune care nu este prevăzută sub sancțiunea nulității și nu poate fi considerată nici ca o nulitate virtuală, întrucât inculpatul are posibilitatea în baza dreptului său de apărare confirmat de art. 304 pct. 9 să ceară admiterea acestor probe și în cursul debaterilor).

¹⁾ Am conceput acest studiu ca o simplă adnotare pe marginea textelor din codul de procedură penală Carol II, a căror aplicare par a naște dificultăți de interpretare. Neîmbrățișând deci preocuparea de a reda într'o formă sintetică și doctrinară materia discutată, am păstrat ordinea cronologică din cod a materiei, pentru ca notele noastre să corespundă mai bine scopului propus.

În situațiunea când inculpatul detinut face propunerile sale în timp util, astfel că se poate presupune față de împrejurările de fapt ale cauzei (depărtarea domiciliului martorilor sau a instanței de unde trebuie cerut un dosar etc.), că, de pildă, citarea martorilor, aducerea dosarelor sau obținerea unor acte dela vreo autoritate publică, s'ar putea face până la ziua debaterii — li se vor da urmare acestor propuneri, chiar de președinte. În caz contrariu președintele va lăsa în grija instanței să decidă asupra menționatei propuneri ale prevenitului. A decide altfel, înseamnă a transforma o măsură luată de legiuitor cu principalul scop al accelerării debaterilor într'un mijloc de târăganare a judecătii penale.

Deși, cum am spus, dispozițiunile luate de președinte în baza art. 292 au un caracter provizoriu și sunt supuse ratificării instanței de judecată, credem că și președintele are dreptul și chiar datoria de a exercita o anumită cenzură asupra propunerilor prevenitului, de exemplu asupra numărului de martori propuși în raport cu importanța cauzei și chiar asupra conchidenței lor, tocmai pentru ca propunerile prevenitului să nu constituie un mijloc de abstrucție pentru judecată și mai ales de sicanare a unor persoane ce n'au cunostinte în directă legătură cu cauza. Evident însă că controlul instanțelor se va putea exercita și în sens invers, admitând probe pe care președintele le-a refuzat.

3. Tot în această materie de citare a părților avem dispozițiunea de principiu a art. 293 că „citația trebuie să fie înmănată inculpatului cu cel puțin 3 zile — în materie criminală cu cel puțin 5 zile — înainte de ziua de judecată, sub sancțiunea de nulitate a hotărârii. Această nulitate, — spune alin. ultim al menționatului articol — pentru cazul când hotărârea este în ultimă instanță și nu este altă cale de atac, se poate propune pe cale de contestație“.

Credem însă, că față de împrejurarea că potrivit noii proceduri penale recursul este o cale ordinară de atac, iar nu extraordinară ca în materie civilă — față de redactarea generică a art. 471, conform căreia orice hotărâre dată în ultima instanță este susceptibilă de recurs — și față de faptul că motivul de nulitate menționat constituie o nulitate de formă din cele prevăzute de art. 474 pct. 4, care dau dreptul la casarea sentinței de judecată ce a comis această nulitate de formă — pentru toate aceste considerațiuni dispozițiunea art. 293 alin. ultim. în condițiunile în care este enunțată, nu și va avea niciodată aplicare. O singură ipoteză s'ar putea discuta — anume aceia prevăzută de art. 515 pct. 2 și care dă dreptul învinuitului a face contestație la executare în cazul când — citez textul — „procedura de chemare a învinuitului pentru ziua când s'a pronunțat hotărârea care se execută, nu a fost îndeplinită în conformitate cu legea și învinuitul nu a putut uza de căile de atac acordate de lege, pentru că hotărârea instanței nu i-a fost

comunicată sau comunicarea e nulă". Dar și în această ipoteză, învinuitul găsindu-se în fața lipsei de comunicare sau a unei comunicări nevalabile, este în termen să introducă apel sau recurs — după cum hotărârea s'a dat în primă sau ultimă instanță — și să invoace nulitatea prevăzută de art. 293 și 515 pct. 2 pr. pen. în cadrul acestor căi de atac. În concluzie suntem de părere, că art. 293 al. ultim, în condițiile în care e formulat, nu și-ar putea avea niciodată aplicare, iar în ce privește cazul de nulitate prevăzut de art. 515 pct. 2 pr. pen., legea a creat pentru învinuit două posibilități de a-l invoca: fie pe calea recursului, fie pe calea contestației.

Desigur însă că învinuitul va alege în majoritatea cazurilor calea contestației, ca fiind mai ușor accesibilă și cu rezultate mai imediate.

Compunerea instanțelor de judecată și limita investirii lor. 1. Dispozițiunea art. 294 care conferă procurorului dreptul de a-și extinde rechizitoriul în instanță — deci și oral, în care caz, textul rechizitoriului se va consemna în procesul verbal de ședință — „și asupra altor persoane sau altor fapte noi în legătură cu cele ce se judecă”, a transat o veche controversă asupra acestei chestiuni. Când însă extinderea rechizitoriului se referă la persoane ce au fost scoase de sub inculpare prin ordonanța judecătorului de instrucție, această extindere nu este admisibilă, chiar în cazul când se întemeiază pe noi descoperiri, deoarece ordonanța de neurmărire are autoritate de lucru judecat pentru instanța penală de fond. În adevăr, noile descoperiri pot servi numai la retractarea ordonanței de neurmărire, care însă se poate face exclusiv printr'o redeschidere de instrucție în fața judecătorului de instrucție, în cadrul procedurii prevăzută de art. 287 și urm. din noua proced. pen.

2. Extinderea acțiunii penale nu este îngăduită și părții civile care a sesizat instanța de judecată prin acțiunea directă, în conformitate cu art. 227 și 228; partea vătămată va putea însă formula o acțiune deosebită, care în urma repartizării sale și a fixării de termen, va putea fi conexată cu acțiunea directă inițială, la cererea părții vătămate, dacă între timp această din urmă acțiune n'a fost judecată.

3. Principiul pus de art. 294 că „judecata se mărginește la persoanele și faptele prevăzute în actul de sesizare, nu este contrazis de extinderea judecății și asupra unor fapte noi descoperite cu prilejul instrucțiunii orale în sarcina inculpatului, atunci când aceste fapte noi formează un tot indivizibil cu învinuirea pentru care inculpatul a fost trimis în judecată²⁾. De pildă cineva este dat în judecată pentru furt simplu și se constată că furtul este comis prin spargere sau escaladare. Ori în cazul stabilirii unui cumul ideal de infracțiuni, adică a descoperirii în cursul instrucțiunii orale a u-

nor fapte sau împrejurări noi care fac ca faptul concret pentru care o persoană a fost trimisă în judecată, să se încadreze în mai multe dispozițiuni ale codului penal. În aceste situațiuni, instanța de judecată își va putea întinde cercetările fără o extindere din partea procurorului a rechizitoriului inițial.

4. Principiul *nemiilocirii* în judecătura proceselor penale, atât de scump autorilor proiectului procedurii penale, nu a putut fi consacrat în toate consecințele sale de noua procedură penală și aceasta pentru o considerațiune superioară celei dintâiu, aceia ca inculpații să fie judecați cât mai neîntârziat, pentru ca pedeapsa să nu-și piardă din exemplaritatea și eficacitatea sa. Totuși art. 294 alin. 2 dispune că „compunerea instanțelor penale se face astfel ca aceiași judecători să ia parte la toate ședințele urmate cu prilejul judecării fondului unui proces, când împrejurările nu împiedecă aceasta”. Aceste dispozițiuni se impun atențiunii sefilor de instanță în ce privește formarea completelor penale pentru ca principiul *nemiilocirii* să-și găsească o efectivă realizare și sub imperiul noilor coduri penale. Evident că acestea urmează să aibă colaborarea presedintilor completelor de judecată, care vor trebui să sorocească procesele ce s'au amânat în continuarea procedurii de dovedire, în zile când este fixat acelaș complet de judecată.

Ședințele și poliția lor. Acest capitol prevede dispozițiuni a căror simplă citire este suficientă pentru înțelegerea lor, reproduse în cea mai mare parte din vechea procedură penală ardeleană. Nu ne vom opri deci asupra lor. În ce privește infracțiunile de audiență, adică cele comise în timpul audienței, se prevede o reglementare specială prin art. 628 și 629. Delictele se judecă în principiu de instanța în a cărei audiență a fost săvârșită infracțiunea, cu excepțiunile limitativ indicate de menționatele texte de lege. Când însă infracțiunea de audiență este o crimă, atunci rolul instanței respective se mărginește a încheia proces verbal despre cele petrecute și a deferi cauza Ministerului Public pentru a fi sesizată Curtea cu Jurați competentă³⁾.

Desbaterile și ordinea lor. 1. Cea dintâiu îndatorire a instanței de judecată este să verifice chiar din oficiu și la prima înfățișare, regularitatea investirii. O spune în mod formal art. 301 al. 2 pr. pen. Însă această verificare se va face numai dacă procedura este completă cu părțile, pentru ca acestea să poată formula concluziunile lor în această chestiune. Instanța este datoare a pune în discuțiunea părților neregularitatea investirii ridicată din oficiu, deoarece atât inculpatul cât și lezatul au interesul să fie judecați de instanța competentă și o desesizare greșită a instanței de judecată, de sigur că le-ar aduce prejudicii. De aceea punctul lor de vedere trebuie luat în considerare de instanță, înainte de a decide asupra regularității investirii.

²⁾ În acest sens, Tanoviceanu-Dongoroz, *Tratat*, Vol. V pag. 161—163.

³⁾ Conf. I. Ionescu-Dolj, *Curs de procedură penală română*, 1937 pag. 332—336.

Investirea instanței de judecată trebuie examinată sub două aspecte: a) a regularității formale a investirii și b) a competenței instanței de a judeca în cauză.

a) În ce privește regularitatea formală a investirii, Tribunalul va trebui să țină seamă că introducerea regulată a unei acțiuni directe de partea vătămată după 1 Ianuarie 1937, conform art. 228 procedură penală nouă, este condiționată de obligațiunea acestuia de a se fi adresat în prealabil Ministerului Public și plângerea să fi fost clasată. Această condițiune trebuie să o îndeplinească și acțiunile directe introduse sub imperiul legii vechi, în care situațiune Tribunalul ar fi îndatorat să scoată de pe rol această acțiune și să oblige pe lezat să se adreseze în prealabil Parchetului? Evident că nu, deoarece acțiunea directă a fost bine introdusă sub imperiul proced. pen. vechi dacă s'a făcut în condițiunile art. 61 alin. 2, pr. pen. din vechiul regat și ca atare Tribunalul a fost valabil sesizat. Legea nouă poate rectoractivă în interesul unei mai bune administrări a justiției, însă nu poate desființa un act de procedură — și introducerea unei acțiuni este prin excelență un act de procedură — (în sensul generic al cuvântului, iar nu în sensul restrâns, care cuprinde citațiile, mandatele etc.) — act de procedură desăvârșit sub imperiul legii vechi. Acest principiu este de altfel consacrat, după cum am arătat mai sus, de dispozițiunile exprese ale art. 666 pr. pen.

Însă, această soluție o impune și principiul drepturilor câștigate. Este un drept câștigat pentru lezat faptul legării valabile a instanței sub imperiul legii de procedură anterioară. În această privință s'a spus mai mult încă, — dau un exemplu din altă materie a procedurii penale, pentru a exemplifica principiul drepturilor câștigate — că inculpatul are un drept câștigat de a rămâne justitiabil al vechei jurisdicțiuni, astfel că atunci când a fost judecat în prima instanță, acesta are dreptul de a face apel și sub imperiul legii noi, înaintea vechei instanțe de apel. Este cazul anumitor infracțiuni de presă, pentru judecata căroră jurisdicțiunile corecționale de primă și a 2-a instanță, au fost înlocuite cu Curtea cu Jurați⁴⁾.

Sub raportul regularității formale a investirii instanțelor de judecată, în cazul acțiunilor directe, se pot găsi în fața unor acțiuni neregulat introduse în ce privește, fie lipsa de capacitate de a sta în proces (minor, interzis, etc.), fie lipsa legitimării reprezentantului legal sau a autorizării sale eventual necesare (în situațiunea reprezentării unei persoane juridice, a unui minor sau interzis, etc. sau a reprezentării chiar a unei persoane majore cu capacitate deplină, pe baza unei procuri nevalabil dată sau întocmită). În aceste cazuri credem că dispozițiunile penale privitoare la materie (art. 74 pr. pen. nouă) se vor întregi cu dispozițiunile procedurii civile și partea vătă-

mată va putea obține termen pentru complectarea lipsei, conform art. 75 pr. civ. art., în situațiunea când aceasta se poate complecta în condițiunile legale.

b) În ce privește verificarea din oficiu de către instanță a regularității investirii sub raportul competenței, instanța de judecată va examina potrivit normelor procedurale cuprinse în art. 13—36, dacă este competentă *ratione materiae*, *ratione loci* și *ratione personae* și în caz când constată, după ascultarea părților, incompetența sa, își va declina competența, trimitând cauza Parchetului spre a sesiza instanța competentă. Un corectiv, care are ca temei accelerarea judecării, îl prevede art. 345 în procedura înaintea Tribunalului corecțional și anume acela că dacă faptul este de competența judecătoriei și procurorul și părțile nu se opun, Tribunalul judecă în prima și ultima instanță.

2. Art. 347. tot în procedura în fața Tribunalului, dă în atributia Curtii de Casatie pronunțarea regulamentului de competență în cazul unui conflict de competență ivit între judecătorul de instrucție sau Camera de acuzare, care a sesizat Tribunalul cu judecarea unei infracțiuni — și Tribunal, care și-a declinat competența pe motiv că infracțiunea este de natură criminală. Chestiunea este în care anume cazuri art. 347 teza I se va aplica și sesizărilor făcute de judecătorul de instrucție sau de Camera de acuzare sub imperiul procedurii penale ardelene, sesizări pe care Tribunalul nu le acceptă sub imperiul codurilor noi, pe motiv că nu este competent?

Vom face în primul rând constatarea că numai atunci se poate vorbi în sensul art. 347 de necesitatea unui regulament de competență, când există un conflict real de voințe între un organ de instrucție și o instanță de judecată. (Accentuăm pe ideia conflictului de voințe, deoarece despre un conflict de competență propriu zis între un organ de instrucție și o instanță de judecată nu se poate vorbi).

Intemeiat pe această constatare, vom face următoarea distincțiune:

În ce privește sesizările valabil făcute de judecătorul de instrucție și de Camera de acuzare sub imperiul legii de proced. penală ard. în înțelesul că în momentul când Tribunalul a fost sesizat era competent să judece infracțiunea trimisă spre judecată de menționatele organe de instrucție și a devenit necompetent numai sub imperiul noii proceduri penale — nu poate fi vorba de un conflict de voințe între organul de instrucție și Tribunal. Este cazul sesizării Tribunalului (ne referim la teritoriul Ardealului) cu judecarea crimelor și delictelor politice și de presă sub imperiul pr. pen. ard., care pe baza dispozițiilor noilor coduri penale, au trecut în competența Curtii cu Jurați. Pentru aceste sesizări, Tribunalul nu-și va declina competența, ci constatând numai că jurisdicțiunea sa a încetat în ce privește faptele pentru care a fost bine sesizat *illo tempore*, va transpune dosarul prin intermediul Parchetului, Curtii cu Jurați.

⁴⁾ Vidal, Cours, Ed. IV, p. 1046, Cass. fr. 7 Iulie 1871, S. 1. 88, P. 71, 210, 18 Febr. 1882 S. 82, 1. 185, P. 82, 1. 420.

În ce privește însă sesizările făcute de judecătorul de instrucție sau de Camera de acuzare în timpul de aplicare a procedurii penale ardelene, pentru fapte penale calificate însă de aceste organe de instrucție drept delict, deci ca intrând în competența Tribunalului și sub imperiul noilor coduri penale și pe care Tribunalul contrariu punctului de vedere al susținerii organelor de instrucție, le găsește că au o natură criminală — evident că ne găsim în fața unui conflict de voințe între organul de instrucție și instanța de judecată sesizată, care potrivit dispozițiilor categorice ale art. 347, trebuie rezolvat de Curtea de Casație printr'un regulament de competență.

3. Deosebit de declinatoriile de competență mai sunt și alte cazuri desinvestirea instanței. Le vom enumera numai: a) Desesizarea printr'un regulador de competență în caz de conflict pozitiv de competență, b) desesizarea în caz de strămutarea procesului ordonată de Curtea de Casație, c) desinvestirea în urma litispendenței și d) desinvestirea prin disjungere învinuirilor de competența altor instanțe de judecată, în situațiunea când între învinuții nu există legătură de indivizibilitate sau conexitate care să permită instanței mai întâiu sesizate, să rețină și să judece toate învinuirile.

În afară de aceste cazuri de desesizare, instanța de judecată nu va putea să se desinvestească decât prin pronunțarea hotărârii în fondul cauzei.

4. Relativ la dispozițiile legale din capitolul desbaterilor, arătăm că art. 304 fixează o ordine a acestora. Deși nerespectarea ei nu e prevăzută sub sancțiunea nulității, totuși această ordine se impune prin logica ei de neînlăturat. Cu o restricțiune însă: Credem că greșit a fost trecută luarea interogatoriului inculpatului (art. 304 pct. 4) — care atât ca mijloc de investigație, cât și ca mijloc de apărare constituie o procedură de fond — mai înainte de judecarea excepțiilor care, potrivit art. 304 pct. 6., trebuiesc propuse și deci și judecate înaintea începerii desbaterilor.

5. Art. 304 alin. 10 prevede că inculpatul sau apărătorul său, are cel din urmă cuvântul „dispozițiune a cărei neobservare atrage sancțiunea nulității sentinței. Credem că rezultă din scopul acestei dispozițiuni legale — acela că dreptul de apărare al inculpatului să fie efectiv garantat — obligațiunea președintelui instanței sub sancțiunea nulității, de a da cuvântul din oficiu inculpatului sau apărătorului său, președintele neputând deci lăsa acest ultim cuvânt al inculpatului numai la inițiativa acestuia sau a apărătorului său. Altfel inculpatul ar putea fi surprins în fața unei închideri întempestive a desbaterilor, fără să fi avut putința să-și spună ultimul cuvânt.

Dispozițiunea în discuțiune se aplică și în procesele penale în care potrivit art. 77 inculpatul se poate prezenta și prin procurator? Credem că numai ca o recomandare dată instanței de judecată, recomandarea dedusă pe cale de analogie și evident deci fără sancțiunea nulității.

6. Legiuitorul prin art. 305 și 307 accentuează asupra necesității ca președintele în vederea descoperirii adevărului, să se sesizeze de toate adăusele, schimbările sau variațiunile intervenite în declarațiile inculpatului și depozitiile martorilor — în comparație cu declarațiile și depozitiile făcute în cursul primelor cercetări sau a instrucției. Aceste dispozițiuni legale arată că noua procedură penală în sistemul de probațiune acceptat, pune mai mult temei în stabilirea adevărului, pe instrucția făcută la primele cercetări și mai ales în fața judecătorului de instrucție, decât proced. pen. ard. care ținea seamă aproape exclusiv de procedura orală din fața instanței de judecată.

7. O bună măsură pentru lămurirea cauzelor complicate, mai ales asupra punctelor de drept, este aceea prevăzută de art. 311, care dă dreptul părților de a depune la instanțele corecționale memorii sau concluzii scrise. Acestea se pot cere și din oficiu de instanță. Menționatele dispozițiuni vor avea între altele, drept consecință, judecarea proceselor corecționale într'o ambianță juridică mai științifică ca în trecut, când se neglija cel mai adesea discutarea chestiunilor de drept.

8. În ce privește tehnica ascultării martorilor prevăzută de art. 145 și urm. pr. pen. și care face parte integrantă din capitolul desbaterilor, vom insista numai asupra dreptului președintelui de a interzice părților și evident și Ministerului Public — art. 154 nu se referă la procuror, însă și el este supus disciplinei desbaterilor conduse de președintele instanței — întrebările neconcludente puse martorilor.

Credem că în principiu președintele nu este obligat a trece textul întrebării interzise și de a arăta în scris motivele acestei interziceri, însă partea căreia i s'a refuzat punerea unei întrebări, are dreptul, în baza art. 104 și 318 pct. 7 și 8 să ceară în mod expres și să obțină consemnarea întrebării în procesul verbal de sedință și a motivelor interzicerii acestei întrebări. Adoptarea acestei modalități, singura legală va da următoarele rezultate:

În primul rând părțile își vor vedea salvate drepturile și interesele lor dela o interpretare arbitrară sau negresită a președintelui instanței. Astfel s'ar putea, de pildă, ca procurorul să pună întrebări martorilor, care ar tinde să dovedească o circumstanță agravantă în care inculpatul a comis infracțiunea sau chiar un element constitutiv al acesteia; inculpatul să pună întrebări martorilor prin care voeste să dovedească în fapt legitima apărare; iar partea civilă să pună întrebări în dovedirea quantumului daunei civile. Interzicerea menționatelor întrebări ar prejudicia în mod evident interesul societății sau al părților. Desigur însă că nu numai acest gen de întrebări date cu titlu de exemplu, ci și oricare altele, trebuiesc consemnate la cererea părților, căci numai astfel dreptul de control al instanțelor superioare este asigurat. Însă această soluțiune se impune nu numai pentru o rațiune de principiu, ci și pentru că o arată în mod expres textele de lege. În adevăr refuzul prese-

dintelui de a pune o întrebare poate fi considerat de Ministerul public sau de părți în baza art. 104 — citez textul — ca „o împiedecare de a folosi o facultate acordată de lege în cursul procesului, ori ca o omisiune sau refuz legal de a decide asupra unei cereri îndreptate în acest scop“, deci ca un caz de nulitate. Ori, potrivit art. 104 pentru ca procurorul sau părțile să se poată prevala de acest motiv de nulitate, în apel sau recurs, trebuie să ceară instanței consemnarea în procesul verbal de ședință că au făcut rezerva expresă de a propune nulitatea. Dar consemnarea faptului că s'a ridicat caz de nulitate pentru respingerea unei întrebări, implică în mod necesar transcrierea atât a întrebării la care se referă cazul de nulitate, cât și a motivului pentru care s'a refuzat de președinte punerea întrebării. Evident însă că chiar o motivare cât de sumară sintetizată de exemplu în expresiunile: „neconcludentă“, „inutilă“, este suficientă din moment ce s'a consemnat și întrebarea — dreptul de cenzură a instanței superioare fiind astfel asigurat.

În al doilea rând, soluțiunea adoptată referitor la întrebările interzise de președinte, va feri instanța de încercările de obstrucție a unei părți, deoarece transcrierea obligatorie a acestor întrebări numai la cererea expresă a părții, expune partea dacă de pildă este avocat, în caz de obstrucție învederată, la eventuale acțiuni disciplinare.

9. Ca inovațiuni mai importante în procedura debaterilor față de procedura debaterilor față de procedura ardeleană cităm:

a) Înlocuirea jurământului confirmatoriu al martorilor — adică după luarea depoziției — cu cel provisoriu, care se prestează de martor înainte de a-și face depoziția, sistem pe care-l considerăm superior, întrucât se dă mai mare importanță jurământului și consecințelor sale (art. 153.).

b) Transcrierea definitivă a depoziției martorilor în instanță, care se va subscrie de președinte, grefier și martor (art. 157). Această măsură luată pentru garantarea unei consemnări fidele, va îngreuna foarte mult cursul debaterilor, fără rezultate apreciable sub raportul fidelității de transcriere a depozițiilor.

c) Posibilitatea judecării cauzelor convenționale și corecționale pe baza actelor din dosarul instrucțiunii scrise, dacă Ministerul public și inculpatul sunt de acord (art. 304 pct. 3). Dar dacă partea civilă se opune, sub cuvânt că infracțiunea sau daunele civile nu s'au dovedite și propune reascultarea martorilor din dosar, sau nvoacă noi martori? Socotim că instanța de judecată va aprecia în mod suveran, autorizând dacă crede de cuviință ținerea debaterii numai pe baza procedurii scrise, desigur însă cu toată prudența pe care o cere în cauză interesul unei bune administrări a justiției. Acesta nu trebuie deci sacrificat în nici un caz scopului de accelerare a judecării, urmărit de menționata inovație.

Procese-verbale ale debaterilor. Principal se redactează în ședință, dar dacă aceasta

nu este posibil, notele luate de grefier vor obține un caracter oficial, părțile putând cere citirea și vizarea lor de președinte. Aceste note, înlocuind procesul-verbal de ședință până la redactarea lui, vor trebui depuse la dosar și retrase numai cu prilejul întocmirii procesului-verbal.

Deliberările și hotărârile instanțelor de judecată.

1. Pentru că acest capitol este deosebit de clar, nu ne vom ocupa de dispozițiunile sale. Vom releva numai introducerea minutei adică a redactării unui proces verbal despre cele deliberate, care în caz de soluționare a pricinii, va cuprinde dispozitivul sentinței sau încheierii ce președintele va pronunța în ședința publică. Această minută va fi semnată imediat după deliberare de președinte, judecători și grefier și se va depune la dosar, (art. 324 al. ultim pr. pen.).

2. În schimb, vom insista asupra aplicării în cadrul dispozițiilor art. 3 din noul cod penal, a legii penale celei mai favorabile infractorului, în caz când infracțiunea s'a comis sub imperiul codului penal ardelean, întrucât această operațiune va constitui un element esențial al deliberărilor instanței de judecată.

Este cunoscut principiul că o lege penală n'are efect retroactiv pentru faptele petrecute sub imperiul unei legi anterioare decât în cazul când prin aplicarea lui infractorul ar suferi o pedeapsă mai blândă. Deasemenea abrogarea unei legi penale anterioare nu se face decât pentru faptele comise ulterior datei abrogării, iar nu și pentru acelea săvârșite în timpul de aplicare a acestei legi. Prin urmare faptele comise sub imperiul unei legi ulterior abrogate, se vor judeca în principiu pe baza acestei legi, chiar dacă în timpul judecării acestor fapte legea este deja abrogată; iar legea nouă nu se va aplica menționatei fapte decât dacă prevede pedepse mai blânde decât legea pe care infractorul a avut-o în vedere când a comis infracțiunea.

Potrivit căror criterii se va stabili pedeapsa cea mai blândă?

Sunt două sisteme care-și dispută întâietatea:

În primul sistem — susținut mai ales de doctrinarii francezi și pe care l-am putea numi abstract, din cauza structurii sale pur conceptuale — se compară calificările și pedepsele prevăzute de cele două legi penale în concurs și se aplică legea care prevede pedeapsa cea mai ușoară, fără a se ține seamă de pedeapsa cea mai ușoară, fără a se ține seamă de pedeapsa ce o va da judecătorul în urma eventualei aplicări a circumstanțelor atenuante.

Exemplu: furtul calificat este pedepsit în general de codul penal ardelean cu reclusiunea, fiind considerat crimă, iar de noul cod penal, întotdeauna cu închisoare corecțională fiind considerat delict. Deci în primul sistem, se va aplica unui furt calificat comis sub imperiul codului penal ardelean, noul cod penal,

deoarece prevede o calificare mai ușoară și o pedeapsă mai blândă.

În al 2-a sistem — susținut mai ales de doctrinarii italieni și pe care am putea considera un sistem concret, deoarece ține seamă într-o largă măsură de principiul individualizării pedepsei, care stă la baza dreptului penal modern — se compară pedepsele din cele două legi penale în concurs, numai după ce s'au aplicat cauzele de atenuare a pedepsei: minoritatea, provocarea, etc., cauzele de agravare a pedepsei: cumul de infracțiuni, recidiva etc. și circumstanțele ușurătoare, în sistemul fiecărei legi penale — ajungându-se prin acest procedeu concret, la stabilirea legii care prevede pedeapsa cea mai blândă.

În exemplul luat, furturile calificate pedepsite de legea penală ardeleană cu reclusiunea, deci considerate crime, prin aplicarea art. 92 se corecționalizează, judecătorul putându-se coborî până la 15 zile închisoare — în timp ce în sistemul noului cod penal prin aplicarea art. 157, instanța de judecată nu se poate coborî sub minimum special de 1 an închisoare. Prin urmare în cel de al doilea sistem, unui furt calificat și comis sub imperiul codului penal ardelean, i se va aplica acest cod, deoarece prevede o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de noul cod penal.

Suntem pentru aplicarea celui de al doilea sistem în stabilirea pedepsei celei mai blânde, deoarece acesta ține seamă mai mult de realitatea lucrurilor⁵⁾.

EMIL PUȘCARIU
Judecător — Președinte
la Tribunalul Cluj

Jurisprudence civile.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Dec. Nr. 715/36 Preș. E. Bănescu cons.

Daune. Din faptul că pârâta, fără a avea cunoștințe suficiente în conducerea automobilului, ci ca elevă, în loc să facă exerciții în afară de oraș, conform legii și regulamentelor referitoare la circulația automobilelor, l'a condus pe străzile orașului Bistrița și din nepricepere a călcat pe victima care a sucombat. Ca pârâta călcând legea și regulamentul referitoare la circulația automobilelor și cauzând accidentul, prin aceasta s'a stabilit vina pârâtei.

Curtea Deliberând

Având în vedere decizia atacată cu recurs, din care se constată că reclamanta văduva lui Mosoes Adler personal și ca tutoare, a intentat

⁵⁾ Aplicarea acestui din urmă sistem este desigur mai complicată, dând loc la situațiuni nuanțate și complexe. Vezi în această privință studiul D-lui O. Popa, magistrat, Retroactivitatea legii penale mai favorabile infractorului, 1937 și autorii acolo citați.

acțiune înaintea Tribunalului Năsăud, contra pârâților Paula Ferenczi, Gheorghe Rührig și Otto Fritsch spre a fi obligați în mod solidar să le plătească ca despăgubiri o pensie viageră de 4000 Lei lunar pentru reclamantă, o pensie lunară de 2000 Lei, minorului Moses Adler până la terminarea educației, asigurate prin depunerea unei sume de 60.000 Lei, iar minorelor Carola și Cili Adler să le constituie o dotă de câte 200.000 Lei.

Că, Tribunalul a admis în parte acțiunea obligând pe pârâți în mod solidar să plătească reclamantei o pensie lunară de 1500 Lei drept întreținere pe toată durata vieții cu începere dela 3 Decembrie 1928 cum și 6734 Lei, taxă proporțională și timbre pentru acțiune.

Că în contra acestei sentințe au făcut apel pârâții Paula Ferenczi și Gheorghe Rührig, la Curtea de Apel din Cluj, care prin decizia atacată cu recurs a menținut hotărârea dată de prima instanță cu 3000 Lei cheltuieli și cu adogirea că suma acordată reclamantei ca întreținere durează până la moartea ei sau remărire.

Că spre a da această soluție, Curtea de Apel examinând starea de fapt și motivele în drept din sentința primei instanțe și găsinu-le juste și în concordantă cu dovezile administrate, le adoptă în totul.

Că din cele stabilite de tribunal, se constată că pârâutul Otto Fritsch ținea curs de șoferi în Bistrița având între alți elevi și pe pârâta Paula Ferenczi, iar ca ajutor pe șoferul Gheorghe Rührig pârâutul II.

Că în ziua de 3 Decembrie 1928 pârâta Paula Ferenczi, fără a avea cunoștințe necesare în conducerea automobilului, fiind lăsată la volan de șoferul Gh. Rührig, care se afla lângă ea, în loc să facă exerciții de conducere în afară de oraș a venit pe străzile principale ale orașului Bistrița și pe când trecea pe strada Spitalului, a călcat cu mașina, care era proprietatea pârâului Otto Fritsch, pe sotul reclamantei Samoila Adler, provocându-i leziuni corporale de așa gravitate, că transportat la spital, a doua zi după accident, a sucombat.

Că bazat pe aceasta stare de fapt și în conformitate cu art. 1293, 1295, 1325 și 1327 c. c. a. tribunalul stabilind culpa tuturor pârâților în accidentul, care a avut loc, a găsit că cererea de despăgubiri a reclamantei văd. lui Samoila Adler, este întemeiată și în stabilirea acestor despăgubiri constatând din dovezile administrate că defunctul era voiajor comercial impus în anul 1928 la un impozit comercial după venitul de lei 16.000 anual, care față de situația economică de astăzi trebuie considerat că ar fi avut un venit mult mai redus, fixează reclamantei o pensie lunară de 1500 Lei.

Că în ce privește obligația de întreținere a minorului M. A. cum și aceia de înzestrare a fiicelor defunctului, tribunalul le respinge ca nefondate.

Având în vedere că la aceste stabiliri ale tribunalului, Curtea de Apel mai adaugă în ce privește responsabilitatea solidară a pârâților că accidentul a fost cauzat din imprudența lor

a tuturorora însă neputându-se stabili gradul de imprudență a fiecărui pârât, paguba cauzată trebuie suportată de toți în mod solidar, conform art. 1302, c. c. a. iar victima neavând nicio vină în acest accident, dispozițiunile art. 1304 c. c. a. sunt inaplicabile.

Având în vedere că prin motivele de casare recurenta susține că în soluțiunea dată de Curtea de Apel s'au violat art. 1302, 1304 și 1324 c. c. a. prin aceia că a stabilit responsabilitatea a tuturor pârâților, deși în înțelesul art. 1302 c. c. a. proporția responsabilității pe baza legii cari reglementează circulația vehiculelor, se putea ușor stabili.

Că conform dispozițiilor acestei legi, responsabilitatea materială în accidente privește pe proprietarul vehiculului în prim-rând; ori în speță proprietarul automobilului era pârâtul III O. F., care ținea cursuri de conducere de automobile iar recurenta era eleva la aceste cursuri, astfel că toată responsabilitatea pentru neobservarea regulilor de conducere, a trecut asupra acestuia, care era obligat să întreținuteze automobile în perfectă stare de funcționare și să angajeze un personal select cunoscând regulamentul de circulație.

Că dânsa ca elevă nu putea ști că frânele nu funcționează și că lipsește aparatul de semnalizare, astfel că ea nu are nici o vină în accidentul care a avut loc și deci rău a fost considerată și ea ca răspunzătoare.

Că pe de altă parte este stabilită și oarecare imprudență din partea victimei, care pe lângă aceasta suferă și de miopie și deci răspunderea trebuie împărțită și cu ea.

Că s'au violat și dispozițiunile art. 1324 c. c. a. deoarece nefiind stabilită reaua credință a pârâților, conform acestui text de lege reclamanta n'avea drept decât la restituirea daunelor efective, ca cheltuieli de tratament și înmormântare, ori instanță de fond a acordat ca despăgubire o sumă exagerată căci dat fiind venitul pe care îl avea victima, s'ar fi convenit să se fixeze cel mult o pensie de 500 Lei lunar.

Că, s'au acordat reclamantei și cheltuieli de judecată deși conform art. 426 pr. civ. nu i-se cuvine.

Asupra acestui motiv.

Considerând că art. 1295 c. c. a. prevede că oricine cauzează cuiva o pagubă prin vina sa, este obligat s'o restituie, de unde rezultă că obligațiunea la daune în sensul citatului text de lege trebuie bazată pe o vină.

Considerând că în speță, tribunalul stabilește vina recurentei, stabilire acceptată și de Curtea de Apel, din faptul că numita fără a avea cunoștințe suficiente de conducere a unui automobil, ci ca elevă numai, în loc să facă exerciții afară din oraș, conform legii și regulamentelor privitoare la circulația automobilelor l-a condus pe străzile principale ale orașului Bistrița și din nepricepere, a călcat pe S. A., soțul reclamantei, care a și sucombat a doua zi.

Că prin urmare, recurenta călcând legea și regulamentele privitoare la circulația automobilelor, și datorită acestui fapt producându-

se accidentul, cu drept cuvânt Tribunalul a stabilit vina recurentei care a contribuit pe lângă ceilalți doi pârâți, la producerea faptului generator de daune și că este răspunzătoare și ea de moartea victimei și de daunele cauzate prin aceasta văduvei sale soții.

Că însă, din moment ce instanța de fond n'a putut stabili în ce proporție a contribuit fiecare pârât la paguba pricinuită, conform art. 1302 c. c. a. bine i-a considerat pe toți responsabili solidar.

Că pe de altă parte neputându-se stabili vreo vină, cu care ar fi contribuit și victima la acest accident, nu era locul de a se aplica dispozițiunile art. 1304 c. c. a. cum susține recurenta, de oarece chiar dacă ar fi exactă împrejurarea că defunctul suferea de miopie, aceasta în sensul legii, nu constituie o vină.

Considerând că în stabilirea daunelor, instanța de fond examinând situația materială, pe care o avea victima și stabilind care era produsul muncii lui la data accidentului și care ar fi putut fi astăzi datorită situației economice actuale și apreciind a putut să-i fixeze o pensie de 1500 Lei lunar, ceiace este o chestiune de apreciere a instanței de fond, care scapă de controlul Curții de Casație.

Că de asemenea în stabilirea cheltuielilor de judecată în instanță de apel, s'a făcut o bună aplicațiune a dispozițiilor art. 425 pr. c. din moment ce apelul a fost respins, iar în ce privește cheltuielile de judecată dela prima instanță, Curtea de Apel a putut să mențină pe cele fixate de tribunal deoarece deși acțiunea a fost admisă numai în parte, totuși conform art. 426 pr. civ. instanța de judecată are latitudine, după natura cazului, de a condamna pe una din părți la suportarea tuturor cheltuielilor părții adverse.

Că astfel fiind Curtea de Apel n'a violat textele de lege indicate prin motivul de casare așa că motivul este nefondat și deci recursul cată a fi respins.

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Decizia No. 477—935 Preșid. Dlui O. Băleanu cons.

Prescripție. Accident. Imprejurarea că patronul menține pe accidentatul, căruia îi datorează daune, în serviciu, și anume într'o slujbă inferioară corespunzătoare capacității de muncă reduse și cu vechiul salar, această suspendă cursul prescripției.

Având în vedere că prin motivul de casare reprodus mai sus recurentul I. B. se plânge printre altele de violarea legii 18 din 1874 ungară în vigoare în Ardeal, în desvoltarea căreia susține că greșit Curtea de Apel i-a respins acțiunea ca prescrisă, deoarece prescripțiunea acțiunii sale nu operează atâta timp cât dânsul în calitate de salariat accidentat a fost menținut în serviciu;

Considerând că deși conform cu practica judecătorească constantă, împrejurarea că pa-

tronul accidentatului menține și după accident în serviciul său pe accidentat căruia îi datorează despăgubire, suspendă cursul de prescripție a acțiunii accidentatului în daune, însă numai atunci dacă accidentatul a fost menținut într-o slujbă inferioară corespunzătoare capacității sale reduse de muncă, însă retribuit cu vechiul său salar mai mare celui cuvenit în noua slujbă; Cum însă în deciziunea Curtii de fond nu se găsește o asemenea constatare de fapt, iar recurentul n'a atacat deciziunea pentru eroare gravă de fapt sau omisiune esențială, motivul de recurs bazat pe violarea normei relativă la suspendarea cursului prescripției acțiunii devine nefondat, așa că recursul urmează a se respinge ca atare, fiind inutil a se mai cerceta celelalte motive, întrucât soluțiunea instanței de apel se menține pe considerațiunea prescripției acțiunii, care a fost găsită justă și întemeiată de această Inaltă Curte.

Văzând și cererea de cheltuieli de judecată și apreciind, le fixează la suma de 4000 (patru mii) lei.

Jurisprudențe Procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secțiunea III.

Decizia Nr. 1238—986. Preș. D-lui C. Crăciunescu cons.

Cale de atac. Numai partea cea poate să recurgă la o cale de atac contra hotărârei instanței de judecată, pentru care din hotărârea rezultă vreun prejudiciu care justifică interesul ei.

DELIBERÂND.

Considerând că căile de atac fiind instituite în scopul de a asigura o cât mai bună și justă deslegare a pricinelor deduse în judecată, sub acest raport căile de atac constituiesc mijloace puse la îndemâna părților prin care le dă posibilitate de a-și apăra interesele lor în limitele recunoscute și ocrotite de lege, de unde urmează că numai partea cea poate avea interes și deci recurge la o cale de atac contra hotărârei instanței de judecată, pentru care din hotărârea dată rezultă vreun prejudiciu, care justifică interesul părții:

Că însă atunci, când instanța de judecată prin hotărârea ce o dă, acordă reclamantului din proces o sumă mai mare decât cea cerută de dânsul, nu se poate spune că în acest caz reclamantul ar fi suferit vreun prejudiciu și că prin urmare ar avea vreun interes să atace hotărârea dată; că dintr-o asemenea hotărâre putând să rezulte, prejudiciu numai pentru partea care a fost obligată la plata acelei sume mai mari singura aceasta are interes, iar nu și reclamantul, să se plângă contra soluțiunii instanței de fond.

Că în asemenea situațiune și întrucât Curtea de Apel a recunoscut recurentei, reclamanta dela prima instanță, dreptul la o sumă mai mare, decât cea cerută în cursul procesului, recurenta nu poate susține că prin aceasta ar fi suferit vreun prejudiciu și că prin urmare ar

avea un interes legitim de a se plânge contra soluțiunii Curtii de Apel pe motiv că i-a dat mai mult decât a cerut.

Jurisprudențe penale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II.

Decizia Nr. 3203—986. Preș. D-lui Th. Radu cons.

Agitație. Dacă în principiu libertatea cuvântului, a presei și a credințelor religioase este prevăzută în Constituție, aceasta nu înseamnă că legea a recunoscut tuturor libertatea absolută care să îngăduie să pună în pericol însuși temeiul, organizarea și siguranța statului.

DELIBERÂND.

Asupra recursurilor declarate de apărătorul special al acuzaților V. M. și P. M. cu invocarea cazurilor de nulitate prevăzute de art. 385 pct. 1. a. pr. pen. și de acuzații personal și în scris, contra deciziunii Curtii de Apel Cluj S. III No. 1032—1935 — dos. P. III, 751—935 prin care confirmându-se sentința Trib. Turda S. I Nr. 231—1935, au rămas aceștia condamnați, în baza art. 11 al. 2, teza 2 din legea pentru reprimarea unor noi infracțiuni la liniștea publică și cu aplicarea art. 92 c. p. la câte 3 luni închisoare corecțională 5000 lei amendă și 3 ani interdicție corecțională, pentru delictul de agitațiune, prevăzut de art. 11 și calificat de art. 11 al. II, teza II din aceeași lege ce au săvârșit prin aceia că numiții în calitate de membri ai sectei Martorii lui D-zeu Jehova au dezvoltat activitate de propagandă și au răspândit în public broșurile „Domnitorul drept“, „Elnyomás mikor fog végződni“ (Când se va termina opresiunea), „Az emberek elválasztása (Separarea oamenilor), A királyság oltalma (Scutul Regatului), Hol vannak a halotak (Unde sunt mortii), A válság (Criză), Ce este adevărul, Domnia păcii, Speranța lumii, Zászlo a népeknek (Stindard popoarelor) și Vigasz a népeknek (Mângăere popoarelor), broșuri cari sunt interzise de a fi răspândite în țară, ca fiind contra ordinii publice și siguranței Statului“.

Având în vedere că pentru a condamna pe acuzați, instanțele de fond stabilesc în fapt că din cuprinsul broșurilor răspândite — din cari „Domnitorul Drept“, Când se va termina opresiunea, Separarea oamenilor, Scutul Regatului, Stindardul Popoarelor și Mângăierea popoarelor, nu au mai fost aduse, pe calea recursului, în judecata acestei Inalte Curti — rezultă că biserica și creștinătatea sunt prezentate într-o formă detestabilă, iar preoții în situația cea mai tristă, prin critică propagându-se ura de clasă și între confesiunile recunoscute și protejate de constituția și legea statului punându-se astfel în pericol existența lui;

Că, mai departe, acuzații făcând agitațiuni, au dezvoltat o propagandă și au răspândit cărțile mai sus arătate și în loc să se ocupe de probleme exclusiv religioase se ocupă, în această propagandă, de chestiuni de ordin social, economic și politic, obiectul urmărit nemărginindu-se numai la o critică a stărei de lucruri existente, ci scopul este ca pe calea re-

ligioasă mai accesibilă poporului, să îl inducă în eroare, spre a-l pune în mișcare pentru idei străine firii și intereselor acestei națiuni, periclitând astfel siguranța statului așa cum este stabilită și organizată prin legi:

Considerând că dacă este de principiu că libertatea cuvântului, a presei și a credințelor religioase este prevăzută în Constituția Statului și dacă în fapt această libertate este protejată de legile lui, nu se poate deduce de aci că legiuitorul a recunoscut tuturor o libertate absolută, care se înqăduie să se pună în pericol însăși temelul, organizarea și siguranța statului, astfel cum este statornicită prin legi;

Că în acest sens, legea pentru reprimarea unor noi infracțiuni la liniștea publică, prin art. 11, pedepsește cu închisoarea corecțională până la 5 ani, amendă și interdicție corecțională, pe toți acei cari săvârșesc *delictul de agitație*, prevăzută de al. 2 al aceluiași text conform căruia sunt pasibili de această pedeapsă toți acei cari prin uneltiri viclene, fie prin mijloacele arătate de art. 3, 7 și 8 din lege, sau prin alte mijloace asemănătoare va agita sau va încerca să facă agitațiuni, din cari ar putea să rezulte un pericol pentru siguranța Statului astfel cum este statornicită prin legi;

Că astfel fiind și cum se constată că din starea de fapt mai sus expusă, astfel cum a fost stabilită din partea instanțelor de fond și care nu mai poate fi schimbată în fața acestei Inalte Curți, rezultă că faptul săvârșit de acuzați constituie infracțiune — fiind întrunite toate elementele constitutive ale delictului de agitațiune prevăzut de art. 11 și calificat de art. 11 al. 2, teza II din legea liniștei publice? — în atare situațiune, recursul apărătorului special al acuzaților, declarat cu invocarea cazului de nulitate prevăzut de art. 385 pct. 1 a pr. pen. este nefondat și cată a se respinge.

Având în vedere că în fața Curții de fond — după cum se constată din procesul verbal al ședinței — la pronunțarea deciziei, acuzații personal au fost prezenți și nu au făcut nicio declarațiune.

Considerând că, în asemenea caz, recursul lor, înaintat în scris ulterior, urmează a fi socotit ca tardiv și respins ca atare, întrucât nu se află declarat în conformitate cu dispoz. art. 388 al. II pr. pen., aplicabil în materie potrivit dispozițiilor art. 31 al. II Nov. pr. pen.,

Jurisprudențe la alte legi.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a
Decizia Nr. 1277—986. Preș. Dlui D. G. Lupu preș.

Legea conversiunii. Comerciant aflat în concordat preventiv la promulgarea legii din 7 Aprilie 1934. Cerere de a beneficia de art. 50 din această lege. Numai instituțiunile de credit beneficiază de dispozițiunile art. 50 (art. 61). Respingere.

Având în vedere că din sentința atacată cu recurs se constată că recurentul fiind în

concordat a cerut lichidarea datoriilor sale conform art. 50 din legea datoriilor agricole și urbane susținând că legea fiind de strictă interpretare dispozițiunile textului menționat sunt aplicabile și comercianților aflați în concordat. Că prima instanță i-a respins această cerere, iar tribunalul a confirmat ordonanța prezidențială de respingerea cererei recurentului, motivând că scopul legii fiind acela de a restabili un echilibru între creditorii și debitorii, care s'a pierdut din cauza conjecțiilor economice, iar nu acela de a despuia pe creditorii de drepturile lor, dispozițiunile legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane nu pot, în lipsa unui text, să fie aplicate cumulativ cu dispozițiunile legii concordatului preventiv, deoarece art. 50 cu toată generalitatea lui nu se poate aplica și comercianților aflați în concordat, fiindcă acolo unde într'adevăr legiuitorul a voit ca să acorde beneficiul acestei legi și comercianților aflați în concordat, a spus-o în mod expres, astfel după cum a făcut-o în art. 61 unde, prin excepție dela regula generală, a prevăzut că instituțiunile de credit având un concordat omologat la pronunțare și îndeplinind anumite condițiuni, pot beneficia de dispozițiunile art. 50, dacă, în termen de un an dela promulgarea legii, renunță la concordatul obținut.

Că în contra sentinței tribunalului, debitorul aflat în concordat a făcut recurs:

Având în vedere că prin motivul de casare, recurentul susține că tribunalul a comis un exces de putere și o violare a art. 50 din legea lichidării datoriilor atunci când a decis că dacă a beneficiat de reducerile concordatului preventiv, nu mai poate să beneficieze cumulativ și de reducerile legii datoriilor agricole și urbane, pentru că acest text nu face nicio distincțiune, ci vorbește în general de comercianți, industriași și societăți comerciale, fără a pune vreo condițiune de a nu se afla în concordat, așa că întrucât art. 50 nu face nicio distincție, orice comerciant aflat în concordat poate să beneficieze și de dispozițiunile acestui text, că art. 61 invocat de tribunal nu poate să constituie o dovadă contrarie că legiuitorul a voit să facă o excepție numai pentru instituțiile de credit și să le acorde numai acestora dreptul de a beneficia de dispozițiunile legii lichidării datoriilor agricole și urbane, pentru că rațiunea înscrierii dispozițiunii din acest text, nu a fost aceea de a deroga dela art. 50 și a prohibi cumulul beneficiilor acestor două legi, ci aceea de a nu se da art. 61 alin. 20 interpretare în sensul că din moment ce instituțiile de credit aflate în concordat au obținut deja un termen de grație de 5 ani, pentru plata ratelor concordatate, ele nu mai pot, din cauză că au obținut această favoare să beneficieze ca și orice comerciant în genere de beneficiile art. 50 din legea datoriilor agricole și urbane;

Considerând că, potrivit art. 50 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, comercianții, industriași și societățile comerciale cu excepția societăților arătate în art. 52 și următori, pre-

cum și sindicatele agricole și viticole, cari au cel puțin 15% din totalul creanțelor lor supuse prevederilor acestei legi la capitolele I și II și cari au acceptat dispozițiunile lor pentru toți debitorii cuprinși în menționatele articole, au dreptul să solicite tribunalului să procedeze la convocarea creditorilor, spre a declara dacă acceptă propunerea de aranjament făcută chiar prin cererea de convocare, iar în caz contrariu să ceară aplicațiunea dispozițiunilor prescise mai departe de acest text:

Considerând că din modul cum este redactat textul de mai sus, cum și din spiritul și economia întregii legi, rezultă că articolul 50 care vorbește de comercianți, fără a face nicio distincțiune, nu se referă decât la marea masă a comercianților, ale căror creanțe, astfel cum au fost contractate prin libera voință a părților, iar nu și la comercianții cari au beneficiat vreodată de reducerea datoriilor prin intervenția altor legi anterioare de favoare, fiindcă acești debitori beneficiind de reducerea creanțelor lor, au obținut micșorarea datoriilor lor de plată, iar scopul legii datoriilor agricole și urbane nu a fost acela de a ajuta pe acești debitori beneficiari, ci numai pe acei debitori împovărați, cari indiferent din ce cauză au ajuns în imposibilitate ca să plătească datoriile pe care le-au contractat și în condițiunile de plată pe cari le-au stipulat prin liberul consimțământ cu creditorii lor;

Că, dovadă că acesta a fost scopul legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 și că aceasta este interpretația ce trebuie dată art. 50, reese și din conținutul art. 61 fiindcă prin acest text, legiuitorul voind să creeze o situațiune excepțională pentru instituțiunile bancare, în scopul de a le da posibilitatea de a se reface, dispune că instituțiunile de credit având un concordat preventiv omologat la promulgarea legii, vor putea să beneficieze și de dispozițiunile art. 50 și următorii, cu condițiunea însă ca în termen de un an dela data promulgării acestei legi, să renunțe la concordat, de unde rezultă că legiuitorul chiar și atunci când a voit să creeze o excepțiune de favoare, nu a admis, nici chiar în mod excepțional, dreptul ca debitorii aflați în concordat, cari au beneficiat odată de reduceri să cumuleze peste reducerile concordatului preventiv și reducerile legii datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, întru cât chiar și în acest caz excepțional de favoare înscris pentru instituțiunile de credit în art. 61, nu a admis acestora dreptul de a se prevala de dispozițiunile legii datoriilor agricole și urbane decât nu mai cu condițiunea ca să renunțe la concordat, și aceasta nu oricând, ci numai într'un termen limitat de un an dela data promulgării legii datoriilor agricole și urbane;

Că așa fiind și întru cât în asemenea situațiune, soluțiunea tribunalului, care a respins pretențiunile recurentului debitor aflat în concordat preventiv, de a beneficia cumulativ și de art. 50 din legea menționată, este justă pentru motivele mai sus arătate, de această înaltă Curte, motivul de casare formulat de

recurent și bazat pe exces de putere și violarea articolului 50 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 este nefondat și recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul etc.

NOTĂ.

Decizia Inaltei Curți de Casație, de mai sus, este de o mare importanță. Ea exclude dela privilegiile art. 50 din legea lichidării datoriilor agricole, pe comercianții care obținuseră concordatul preventiv, pe baza legii concordatului preventiv, înainte de noua lege a conversiunii din 1934.

Dr. E. Cristoforeanu avocat, adnotând această decizie în Curierul Judiciar Nr. 30, Anul XLV aprobă în totul rezolvarea dată de Inalta Curte de Casație. Fără îndoială că instanțele inferioare se vor călăuzi în viitor după această soluție a Inaltei Curți. Aceasta însă nu poate înălțura credem, o mai de aproape cercetare, a soluții date.

Un lucru este cert. Autorul legii lichidării datoriilor agricole, avea cunoștință că pentru comercianți există o lege a concordatului, care îi favorizează în ce privește plata și durata timpului de plată și că o serie de comercianți se găseau în concordat. Atunci ar fi cazul să ne întrebăm: de ce a mai pus dispozițiuni similare în legea lichidării datoriilor agricole și de ce nu s'a ocupat special de comercianții cari se găseau în concordat. De ce nu a trimis pe comercianții industriași etc. la acea lege?

De ce în fine prin art. 50 din legea lichidării, dispune în mod general pentru comercianți, industriași etc? Ca să ne putem explica toate acestea și pentru a pătrunde în spiritul legii, trebuie să vedem întâi diferența între instituția concordatului preventiv, creată de legea specială a Concordatului preventiv și între instituția, să-i zicem Concordatară, creată de art. 50 din Leg. lichidării datoriilor agricole. În fine care este motivul creierii acestor două instituțiuni separate, care este caracterul fie căreia în parte?

Mai întâi de toate concordatul creat de legea Concordatului preventiv, se acordă indiferent de situația debitorilor pe care îi are debitorul concordatar la rândul său. Dacă, majoritatea creditorilor nu acceptă propunerea debitorului, debitorul este declarat în stare de faliment.

Instituția creată de art. 50 din Legea lichidării dat. agricole; pe lângă faptul că legiuitorul nu o denumește concordat, este prevăzută sub condiția ca comerciantul, industriașul etc. să aibă cel puțin 15 la sută din totalul creanțelor sale, supuse prevederilor capitolului I și II și el comerciantul etc. să fi acceptat pentru toți debitorii lui intrând în prevederile capitolului I și II, restricțiunile acestor capitole defavorabile lui.

Deci comerciantul, industriașul etc. care a obținut concordatul preventiv anterior legii de asanare din 1934, conta pe o plată integrală a creanțelor datorate de datornicii lui, așa ca baza cotei de plată oferită de el creditorilor săi, era tocmai această siguranță. Posterior obținerii concordatului preventiv, venind legea asanării din 1934 și încasărilor pe care el conta, suferind o schimbare, prin forța legii, capacitatea lui de plată micșorându-se, este ceva omenesc și logic, ca și situația lui să fie adaptată noii situații. Dacă el trebuie să rămână legat de concordatul preventiv obținut, atunci trebuie, ca și debitorii lui să rămână, legați de situația ce o aveau mai înainte. Fără îndoială lucrul acesta este imposibil.

Dar în cazul acesta, tot imposibil trebuie să fie ca debitorul care a obținut concordatul preventiv, să rămâne

mai departe sub condițiile concordatului preventiv.

Noi credem că acesta este spiritul legii. Spiritul ori carei legi trebuie să fite în deplină concordanță cu egala măsură de tratament pentru toți cei chemați să-o respecte.

Art. 50. din legea lichidării nu vorbește de debitorii „cari indiferent din ce cauză au ajuns în imposibilitate ca să plătească datoriile” cum se exprimă Inalta Curte, ci de acei debitori cari nu pot să plătească, din cauza că debitorii lor, nu le mai plătesc de cât o cotă impusă de lege.

Inalta Curte de Casație pentru ca să excludă, seria de comercianți, industriași etc. care anterior legii de asanare din 1934 au obținut concordat preventiv recurge la o deducție care nu ni se pare logică.

Inalta Curte pleacă dela dispozițiile art. 61 din legea asanării și anume, dela ultimul alineat al acestui articol care zice: „Aceste instituțiuni (instituțiunile de credit) vor putea să beneficieze și de dispozițiile art. 50 și următorii din această lege, după distincțiile stabilite de acele texte, cu condiția, ca în termen de un an dela promulgarea ei, să renunțe la concordat” și prin raționament deduce că, din momentul ce legea asanării vorbește special prin art. 61 de instituțiile de credit care se găsesc în concordat preventiv și le dă posibilitatea de a renunța la concordat preventiv, însemnează că legiuitorul nu a voit să dea o asemenea posibilitate comercianților în genere, care ar fi obținut concordatul preventiv.

Să ne fie permis însă să remarcăm, că art. 50 exclude în mod formal de la beneficiul dispozițiilor sale institutele de credit (societățile comerciale cu excepția celor arătate la art. 52 și următorii) așa că cuvântul „și” din art. 61 al. ultim („Aceste instituțiuni vor putea să beneficieze și de dispozițiile art. 50 și urm.”) are o importanță tranșantă în speță:

Acel „și” arată destul de demonstrativ, că se dă posibilitatea și instituțiilor de credit de care se ocupă art. 52, ca să beneficieze de beneficiile art. 50, sub o anumită condiție.

Deci art. 61 nu face de cât să condiționeze posibilitatea instituțiilor de credit, de a putea și ele să tragă folos din beneficiile ce dă art. 50 tuturor comerc. indust. etc. în genere și dela care ele fuseseră excluse. Apoi dela această condiționare, până la o comparație între, comercianți în genere (inclusiv concordatorii); și institutele de credit, nu numai că este o mare depărtare, dar este o decizie completă. Prin faptul că se deschide o porțiță și pentru instituțiile de credit concordatate, nu trebuie să se deducă eliminarea comercianții, industriașii etc. concordatari, din rândul comercianților și industriașilor în genere, la care se referă art. 50.

Credem că am demonstrat destul că art. 50, chiamă la beneficiul dispozițiilor sale pe toți comercianții, industriașii etc. fără distincție, că sunt sau nu în concordatorii și că dispozițiunea art. 50; nu au nimic comun cu concordatul preventiv de cât câteva formalități, pe care i le imprumută. Formalități, pe care legiuitorul socotindu-le că trebuie să fie la fel cu cele ale concordatului preventiv, nu le-a mai repetat, ci s'a mărginit să zică: „Toate dispozițiunile legii concordatului preventiv, relative la convocarea creditorilor, la verificarea creanțelor și la votul creditorilor sunt aplicabile și procedurii prevăzute de acest articol.

Prin faptul că cineva îmbracă haina altuia nu înseamnă că este acel „altul”.

În tot cazul nu se poate imputa comerciantului că uzează încă odată de concordat preventiv. El nu face de cât să se adapteze unei situații creată de lege din mo-

mentul aplicării legii nu în mod retroactiv. Pentru data-ria încă existentă în acest moment. Nu pentru trecut.

Așa caracterizate, dispozițiunile art. 50, nu se poate imputa comerciantului, industriașului, etc., că voind a uza, de dispozițiile art. 50, voește să uzeze de un nou concordat preventiv, cum crede Inalta Curte.

În adevăr, comerciantul uzând de dispozițiile art. 50, își face o situație mai favorabilă și anume pe lângă o micșorare de cotă, nu mai poate fi declarat în stare de faliment, dacă majoritatea creditorilor nu acceptă propunerea, ci numai o lichidare. Dar această situație favorabilă i se cuvine după cum am arătat mai sus, din momentul ce și el este pus în mod forțat într'o altă situație, care îl împiedică într'o măsură, dela îndeplinirea obligațiilor, ce și-a luat. Este un caz de forță majoră, care în drept, trebuie să se ia în considerare.

I. Mănescu

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I-a Decizia Nr. 23—36. Preș. Dnui T. Magheru cons.

Legea conversiunii. Comostenilor indivizi al unei obștii nu poate beneficia de legea conversiunii. Art. 1 punct. B alin. a al legii lichidării datoriilor agricole din 7 Aprilie 1934. Venitul agricol. Dacă instanța poate pe cale de excepțiune să refacă veniturile stabilite prin matricolele fiscale când nu sunt exacte. Soluțiune afirmativă. Art. 1 punct. B alin. b al legii din 1934.

Având în vedere că prin deciziunea atacată cu recurs. Curtea de Apel, reformând sentința nr. 296 din 1935 a Trib. Argeș s. II-a a constatat că recurentul G. P. V. nu beneficiază de dispozițiunile legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 cu privire la creanța ce o au asupra sa intimații E. și P. P. B.;

Că, pentru a da această soluțiune. Curtea de Apel constată în fapt și motivează că recurentul, care este debitor al intimaților Ecaterina și P. P. B., locuște permanent în București și nici soția, nici vreunul din părinții sau copiii săi nu locuște în vreo comună rurală; că nici vreun comostenitor al său nu locuște la țară, întru cât recurentul nu afirmă că are dobândit prin succesiune vreun bun agricol aflându-se astăzi în stare de indiviziune asupra lui cu fratele său ca fiind comostenitori; că din actele depuse rezultă că recurentul s'a împărțit cu frații săi prin actul de transacție voluntară transcris de Tribunalul Argeș la nr. 1725 din 1912; că este exact că el, ca și fratele său, este în stare de indiviziune cu moșnenii din comuna Mălureni, care formează acea obște, dar din tabela acestei obști, se constată că cei trei frați Vasilescu: Ion, C. și P. sunt trecuți fiecare în mod separat în lista moșnenilor cu cota parte ce li se cuvine din dreptul fostului lor părinte decedat și prin urmare, între ei nu pot fi socotiți a fi în stare de indiviziune, ei ne mai fiind astăzi comostenitori neîmpărțiți pe urma părintelui lor, ci numai membri ai unei obști, fiecare cu drepturile sale separate;

Că prin cuvintele „comostenitori indivizi” ce locuiesc la țară legiuitorul nu s'a referit decât la succesorii neîmpărțiți cari au drepturi într'un imobil agricol aflat în stare de indivi-

ziune, drepturi bazate pe moștenire, iar nu la membrii unei obști cari au drepturi personale asupra patrimoniului obștii; că dacă recurentul se află în adevăr în indiviziune cu fratele său I., acesta provine din faptul că amândoi sunt membri ai aceleiași obști, iar nu că sunt împreună comostenitori neîmpărțiți încă în succesiunea autorului comun; că, dar, debitorul recurent nu întrunește condițiunile art. 1 punct. B alin. a din legea lichidării datoriilor pentru a beneficia de dispozițiunile acestei legi;

Că, continuă Curtea de fond, debitorul recurent nu întrunește nici condițiunea din punctul B alin. b din menționatul articol, deoarece făcându-se calculul veniturilor sale personale, nu se dovedește că venitul său agricol reprezintă cota de 30% din cuantumul total al veniturilor, căci deși art. 1 punctul B din lege prevede că în calculul veniturilor debitorului se va ține seama de matricolele fiscale și de calculul făcut cu prilejul impozitului global pe anul 1935, venit care, din aceste matricole rezultă că este de 79.100, totuși nimic nu împiedică pe creditorii a produce alte dovezi contrarii din cari să se constate că sumele trecute în actele fiscale sunt neexacte sau că debitorul a fraudat fiscal; or, cum fraudă corupe totul, debitorul care a reușit să obțină o impunere, în dauna fiscoi, întemeiată pe fraudă ce a săvârșit, inducând în eroare fiscal asupra veniturilor sale reale, nu se poate prevala de fraudă sa pentru a obține beneficiul conversiunii, de astădată în dauna creditorilor săi; că deci, în speță urmează a se reface calculul veniturilor reale ale recurentului pe anul 1933 pe temeiul actelor și dovezilor prezentate;

Că pentru a se putea constata dacă debitorul are un venit agricol de 30% din cuantumul total al veniturilor sale personale, trebuie a se scădea mai întâi din acest cuantum venitul locuinței debitorului precum și o sumă de 80.000 lei provenind din lefuri, pensii, etc. dar nu se vor face și scăderile prevăzute de art. 60 din legea contribuțiilor directe, cum pretinde debitorul, această scădere nefiind prevăzută de legea lichidării datoriilor și urmând a fi operată numai în ce privește raporturile dintre fisc și contribuabili cu prilejul impunerilor;

Că în speță se constată din actele prezentate că pensia lunară netă pe anul 1933 a debitorului recurent a fost de 12.294 lei, deci totalul pensiei anuale a fost de lei 147.528, iar venitul personal agricol al debitorului pe 1933 este de 9375 lei; că venitul debitorului în anul 1933 fiind astfel de 147.528 lei provenit din pensie și 9375 lei venit agricol, deci în total de 156.903 lei, din care scăzându-se suma de 80.000 lei, prevăzută de lege, rezultă suma de 76.903 lei, în raport cu care sumă cota de 30% lei ar fi de 23.070 lei; cum însă venitul agricol al recurentului este numai de 9375 lei, deci mai puțin decât 30% din totalul veniturilor, urmează că recurentul nu întrunește nici condițiunea prevăzută de art. 1 punct. B alin. b din legea pentru lichidarea datoriilor;

Având în vedere că prin motivul I de casare se impută Curții de Apel că ar fi violat și

interpretat greșit art. 1 punctul B alin. a din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, art. 36 și 46 din codul silvic și art. 7 și 8 din legea modificatoare a acestui cod din 1920 și ar fi comis un exces de putere, o denaturare de acte și o omisiune esențială prin aceea că nu consideră pe recurent ca aflându-se în indiviziune pe motiv că fiecare din membri obștii din comuna Mălureni este trecut în tablou cu cota parte ce i se cuvine, deși starea de indiviziune a moștenitorilor continuă chiar dacă s'ar fi făcut împărțea; apoi prin aceea că nu se pronunță asupra stării de indiviziune asupra celor două mori și constată că recurentul s'a împărțit cu fratele său J. V., deși acesta nu rezultă din probele administrate;

Considerând că, după cum s'a arătat, Curtea de Apel a constatat în fapt, în baza actelor dela dosar, pe care le-a interpretat în mod suveran și fără denaturare, că prin actul de transacție înscris la Tribunalul Arges la nr. 1725 din 1912, recurentul s'a împărțit cu frații săi rămânând în stare de indiviziune numai cu moștenii din comuna Mălureni cari formează acea obște, de unde rezultă că implicit Curtea de Apel a constatat că recurentul s'a împărțit și cu privire la cele două mori, și prin urmare imputarea ce se aduce Curții că ar fi denaturat actele dela dosar și că nu s'ar fi pronunțat asupra susținerii recurentului că se mai găsește în indiviziune cu privire la două mori și ar fi comis astfel și omisiune esențială, nu este întemeiată;

Considerând că legea pentru lichidarea datoriilor acordând prin art. 1 punctul B alin. a dreptul de a beneficia de dispozițiile sale și acelor debitori, cari au un comostenitor indiviz care locuiește în mod efectiv, într'o comună rurală, prin aceasta nu s'a referit și nici nu s'a putut referi la indiviziunea în care se află membrii unei obști din cele prevăzute de codul silvic, cum este și în cazul de față și prin urmare Curtea de Apel atunci când a considerat starea de indiviziune în care se găsește recurentul cu Obștea comunei Mălureni, ca una ce nu intră în înțelesul indiviziunii prevăzute de textul menționat, a făcut o bună aplicațiunea a acestui text, așa încât motivul I de casare nu este întemeiat.

Având în vedere că prin acest motiv se impută Curții de Apel că ar fi violat și interpretat greșit art. 1 punct. B alin. b din legea pentru lichidarea datoriilor agricole, ar fi comis un exces de putere, nemotivare și denaturare de acte și omisiune esențială și ar fi judecat fără competență, prin aceea că nu a luat ca bune cifrele din matricolele fiscale ce fixează impozitul legal pe anul 1933, și a refăcut calculul veniturilor reale ale recurentului pe motiv că el ar fi fraudat, fiscal, deși facerea acestui calcul era numai de competența instanțelor fiscale și nici nu s'a pronunțat asupra certificatului prezentat de recurent pentru a dovedi că la impozitul său global s'a ținut seama de toate normele din legea contribuțiilor directe.

Considerând că legea pentru lichidarea datoriilor prevăzând prin art. 1 punctul B. alin. b că în calcularea veniturilor debitorului se va ține seama de matricolele fiscale și de calculul făcut cu prilejul impozitului global pe anul 1933, prin aceasta n'a interzis instanțelor de judecată care, judecând acțiunea, sunt competente să judece și excepțiunea, să admită creditorului să facă dovada, că sumele declarate de debitor la fisc în scopul stabilirii impozitului său global nu sunt exacte, și să refacă calculul veniturilor reale, singurele care pot fi luate în considerare din punct de vedere al aplicării dispozițiilor legii pentru lichidarea datoriilor și prin urmare în speță. Curtea de Apel a fost autorizată să admită cererea creditorilor și constatând că venitul declarat la fisc nu este exact, să stabilească venitul real al recurentului, așa că este neîntemeiată imputarea ce se aduce Curții de Apel în această privință:

Că, în ce privește omisiunea Curții de Apel de a se pronunța asupra certificatului prezentat de recurent, această omisiune nu este esențială, deoarece Curtea de Apel, constatând care sunt veniturile reale ale recurentului și găsind că legea pentru lichidarea datoriilor nu admite alte scăderi decât pentru locuință precum și o sumă de 80.000 lei, implicit a considerat ca neconcludent acel certificat care privea scăderile de altă natură, făcute de autoritățile fiscale.

Că astfel fiind, criticile aduse deciziei Curții de Apel prin motivul II de casare sunt de asemenea neîntemeiate.

Având în vedere că prin acest motiv se impută Curții de Apel că ar fi comis un exces de putere, o nemotivare și omisiune esențială și ar fi violat dreptul de apărare și art. 60 și 61 din legea contribuțiilor directe prin aceea că, refăcând calculul veniturilor recurentului, nu a făcut scăderile prevăzute de legea contribuțiilor directe și nu a pus în discuția părților chestiunea refacerii acestor venituri:

Considerând că legea pentru lichidarea datoriilor prevăzând că din venitul total al debitorului se va scădea 80.000 lei din venitul locuinței, prin aceasta a exclus orice alte scăderi, deci și scăderile pe cari autoritățile fiscale le-ar putea face în baza legii contribuțiilor directe cu ocazia fixării impozitului, și prin urmare în speță Curtea de Apel cu drept cuvânt nu a scăzut din venitul total al recurentului alte sume afară de cele prevăzute de legea lichidării datoriilor:

Considerând că, este neîntemeiată și imputarea ce se aduce Curții de Apel că ar fi refăcut venitul recurentului fără ca această chestiune să fi fost pusă în discuția părților, deoarece din dosar se constată că înaintea Curții de Apel ambele părți au discutat această chestiune.

Că astfel fiind, criticile aduse deciziei Curții de Apel prin motivul III de casare sunt de asemenea nefondate și prin consecință recursul urmează să fie respins.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

Curtea de Casație S. I-a Decizia Nr. 999-936. Preș. Al. Luca preș.

Beneficiul conversiunii acordat muncitorilor manuali de pământ, cari nu au decât o casă. Muncitori manuali de pământ, în sensul acestei legi, sunt cei cari nu au pământ de muncit, ci își angajează munca cu brațele la alții.

Prin art. 1 lit. A, alin. b. dintr'un interes superior de echitate, s'a admis la beneficiul legii asanării, fără nici o altă condițiune și debitorii muncitori manuali de pământ, cari n'au decât o casă de locuit.

Prin muncitori manuali de pământ nu se pot înțelege decât acei cari câștigă existența angajând munca lor cu brațele, iar nu și acei cari își muncesc pământul lor, căci, prin acest aliniat de sub art. 1, legiuitorul vizând pe acei muncitori manuali de pământ, cari nu au altă proprietate agricolă, ci numai o casă de locuit, este evident că nu s'a putut referi și la acei cari își cultivă prin munca lor propriul lor teren.

Astfel fiind și instanța de fond constatând din probele administrate, pe care le-a interpretat fără denaturare că recurenta n'a făcut dovada și nici n'a susținut că ar efectua munci manuale pe pământurile altora, a putut, fără să fi comis imputările aduse prin motivul IV de casare, să tragă concluzia că ea nu poate fi considerată în sensul legii, ca muncitoare manuală de pământ și prin consecință a putut să hotărască că ea nu poate invoca beneficiul legii ca debitoare agricolă.

Curtea de Casație Secția 1. Decizia Nr. 1356-936. Preș. Dlul Eug. Bănescu cons.

Clauze rezolutorii prevăzute în convențiile părților. Legea din 1934 nu le-a desființat, a modificat numai termenul și condițiunile convențiunii.

Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 n'a ridicat părților dreptul pe care îl au, conform clauzei rezolutorii exprese prevăzută în contract, de a cere rezilierea convențiunii de vânzare pentru neplata restului de preț.

Însă această lege schimbând termenul și în parte condițiunile stipulate în convențiunea părților, dreptul de a cere rezilierea convențiunii, de vânzare pentru neplata pretului, a rămas neatins, exercitarea lui urmând însă a se face în raport cu această modificare a termenelor și condițiunilor convențiunii, așa cum a fost stabilită de legea în discuțiune.

Prin urmare în speță, intimatii serând rezilierea contractului de vindere-cumpărare încheiat cu recurenta, conform clauzei rezolutorii din contract, pentru neplata restului de preț și aceasta invocând în apărare beneficiile legii lichidării datoriilor din 1934, în sensul de a plăti restul de preț conform dispozițiilor acestei legi, Curtea de apel nu putea decât printr'o rea interpretare a legii, să-i respingă cererea pe motiv că zisa lege n'a suprimat clauza rezolutorie din contract, căci ea urmând să opereze asupra condițiunilor, așa cum au fost modificate prin legea asanării datoriilor, era necesar să examineze această cerere în legătu-

ră cu dispozițiunile legii lichidării ceea ce însă n'a făcut.

În afară de aceasta, în legătură cu susținerile intimatilor formulate prin acțiune că în Iunie 1933, în urma unei înțelegeri între dânsii, recurenta le-a predat două cambii în valoare de 77.000 lei, obligându-se prin aceasta la plata sumei restante din pretul de cumpărare și că această înțelegere având loc sub regimul legii conversiunii din 1933, conform art. 74 din legea din 1934 urmează a-și produce efectul, recurenta a susținut în apel că intimații nu mai pot cere rezilierea contractului și au cerut complectarea probei administrate la tribunal spre a dovedi că în executarea tranzacției a și predat intimatilor cambiiile prevăzute de art. 15 din legea asanării datoriiilor din 1933, care împunea debitorilor să dea cambii.

Totuși Curtea de apel n'a ținut seama de chestiunea ridicată de recurentă și i-a respins ca inutile și neconcludente probele cerute, ceea ce constituie un exces de putere față de principiul stabilit că legea asanării se aplică și datoriiilor rezultând din contracte cu clauză rezolutorie expresă, în condițiunile expuse mai sus.

Curtea de Casație Secția II.

Decizia Nr. 1021—836. Preș. D. Volanschi prim preș.

Fabricant de spirt dintr'o comună rurală având fabrică agricolă de spirt. Caracterizarea datoriei sale ca civilă sau comercială se face după prevederile codului de comerț și în legătură cu art. 69 din legea lichidării.

La acțiunea provocatorie intentată în contra lui de banca intimată, recurentul a susținut că, datoria sa intră în conversiune, deoarece industria pe care o are este o fabrică de spirt, considerată ca fabrică agricolă de spirt după legea băuturilor spirtoase din 1930.

Înalta Curte a decis că în ce privește datoria intimatului, criteriul este cel fixat de legea lichidării datoriiilor din 1934 pentru debitorii din comunele rurale, nu cel din legea băuturilor spirtoase.

Prin art. 69 lit. b legiuitorul din 1934 exceptează dela beneficiul conversiunii datoriiile comercianților și industriașilor cari aveau această calitate în momentul contractării datoriei, dacă aceste datorii nu sunt de natură civilă, sau dacă caracterul lor civil nu rezultă din textul contractului de împrumut.

La această dispozițiune legea face numai excepția din alin. II, în favoarea micilor comercianți și meseriași din comunele rurale, etc. mici comercinați fiind considerați acei cari, potrivit art. 60 lit. b din regulamentul de aplicare, exercitănd un comerț în comunele rurale, vând mărfurile lor în detaliu și în mod obișnuit locuitorilor stăteni.

Ceea ce debitorul de astăzi pune în vânzare prin fabrica de spirt ce posedă, nu sunt produsele sale agricole astfel cum au fost recoltate de dânsul pe moșia ce îi aparține, ci alcoolul rezultat din prelucrarea lor. Dacă vinderea recoltei proprii este considerată de legiu-

tor ca un fapt civil, însă transformarea ei într'un produs industrial și vinderea acestui produs este, potrivit art. 259, alin. VI c. com. ardelean, un act de natură comercială, dacă depășește cadrul micii industrii, ceea ce atrage calitatea de comerciant pentru proprietarul de moșie, care exercită în mod obișnuit această profesiune.

Aceste criterii, fixate de legea comercială, nu sunt infirmate de legea băuturilor spirtoase din 1930, deoarece această lege consideră fabricile agricole de spirt ca un accesoriu la îmbunătățirea exploatării agricole, nu sub raportul calificării de civile sau comerciale a actelor pe cari proprietarul fabricant le face vânzând alcoolul rezultat din transformarea produselor sale agricole, ci din punct de vedere al avantajilor speciale ce acordă acestor fabrici, față cu cealaltă categorie de fabrici de spirt și prin urmare caracterizarea actelor acestor industriași, sub raportul comercialității lor, are a fi stabilită după normele din codul de comerț nu pe baza caracterizării fabricelor de alcool din legea din 1930 asupra băuturilor spirtoase.

Astfel fiind, urmează că împrejurarea că fabrica intimatului este o fabrică agricolă de spirt, nu-i suficient de a-i ridica calitatea de comerciant, care trebuie cercetată față cu prevederile legii comerciale și în legătură cu dispozițiunile art. 69 lit. b din legea lichidării, în ce privește pe comercianții din comunele rurale.

AVIZ

Săptămâna internațională de drept cu ocazia Expoziției dela Paris

Trei din marile asociațiuni juridice dela Paris (Soc. de Legislație Comparată, Soc. de Studii Legislative și Asoc. Juriștilor de limba franceză) au născut organizarea unei Săptămâni Internaționale de Drept între 19 și 24 Iulie 1937, cu ocazia Expoziției dela Paris.

Comitetul de organizare în frunte cu președintele său, prof. Henri Capitant, face un călduros apel la juriștii români de a participa într'un număr cât mai mare la acest congres, care pe lângă lucrările sale proprii zise va mai comporta vizita complet gratuită a Expoziției în tot timpul congresului, o serie de recepțiuni și câteva excursiuni în Alsacia-Lorana, în Normandia și la costelele de pe Loire.

Congresiștii se vor bucura de o reducere de 50%, pe căile ferate franceze și de următoarele reduceri în țările de tranzit: 33% în Austria, Polonia și Ungaria, 30% în Italia, 35% în Belgia, 25% în Cehoslovacia și 20% în Germania și Elveția.

Comitetul de organizare a stabilit deasemeni unele reduceri de prețuri la hoteluri și pensiuni pentru membrii congresului.

Magistrații, avocații și juriștii cari doresc să participe la săptămâna Internațională de Drept dela Paris (19—24 Iulie 1937) sunt rugați a se adresa în scris Dlui profesor Aurelian Ionașcu (Facultatea de Drept, Universitatea din Cluj) pentru a li se trimite buletinul de adreșare spre semnare.

Aderenții vor primi ulterior dela Paris toate informațiunile și legitimațiile necesare.